

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

SEPTEMBAR 2015 – SEPTEMBAR 2016

SADRŽAJ

1. HUMANITY IN ACTION SUMMER FELLOWSHIP.....	3
1.1 Inauguralni Sarajevo Summer Fellowship	3
1.2 Humanity in Action Njemačka.....	4
1.3 Humanity in Action Nizozemska.....	5
1.4 Humanity in Action Danska	6
1.5 John Lewis Fellowship Atlanta	6
1.6 Diplomacy and Diversity Fellowship.....	7
1.7 Pat Cox Fellowship	8
1.8 Sastanak sa bh. polaznicima Summer Fellowship programa.....	8
2. POTICANJE DEMOKRATSKIH VRIJEDNOSTI I AKTIVNOG GRAĐANSTVA MEĐU MLADIMA....	9
2.1 Prvi edukacioni modul programa (5. – 13. decembra 2016. godine)	9
2.2 Drugi modul programa.....	11
2.3 Treći modul programa.....	12
2.4 Četvrti modul programa	12
2.5 Ostale projektne aktivnosti	13
3. MODEL INTERNATIONAL CRIMINAL COURT FOR WESTERN BALKANS – MICC WeB.....	14
4. ORGANIZACIJA DOLASKA G. KONSTANTY GEBERTA U SARAJEVO	16
5. HISTORIJA, ISTORIJA, POVIJEST	17
6. SARADNJA SA PRAVNIM FAKULTETOM UNIVERZITETA U SARAJEVU	18
7. OSTALE AKTIVNOSTI.....	19

1. HUMANITY IN ACTION SUMMER FELLOWSHIP

1.1 Inauguralni Sarajevo Summer Fellowship

Ove godine smo pokrenuli dugogodišnju ideju Humanity in Action BiH, te po prvi put organizovali HIA ljetni program u BiH. Ljetni program održan je od 27. maja do 22. juna 2016. godine, u Sarajevu. Pored dva programa interna, iz SAD-a i Kanade, ugostili smo ukupno 14 fellowsa – 4 učesnika iz Bosne i Hercegovine, 6 učesnika iz USA, te po jednog učesnika iz Francuske, Danske, Njemačke i Nizozemske. Pored Fonda otvoreno društvo (FOD) i drugih privatnih donatora, realizaciju projekta je podržao i Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu koji nam je ustupio prostor E-Net centra na korištenje tokom trajanja cijelog fellowshipa. Uz predavanja i interaktivne diskusije na EFSA, program se sastojao i od praktične komponente u vidu studijskih posjeta relevantnim institucijama i lokacijama u glavnom gradu BiH, te u Mostaru, Srebrenici i drugim gradovima. Na kraju programa, planirano je da učesnici sarađuju na zajedničkim projektima, te da učestvuju u daljim aktivnostima koje organizira HIA. Program je posjetila i CEO Humanity in Action Inc, Dr. Judith Goldstein. Ona je boravila u Sarajevu krajem mjeseca juna, te je zajedno sa Prof. Lamijom Tanović, predsjednicom UO HIA BiH, otputovala na HIA konferenciju u Atini. Po završetku programa, svi polaznici su pristupovali Sedmoj međunarodnoj Humanity in Action konferenciji u Grčkoj.

Detaljni izvještaj sa sarajevskog programa dostupan je na [ovom linku](#).

1.2 Humanity in Action Njemačka

Fahira Brodlija, iz Kaknja, i Davor Petrić, iz Mostara, su učestvovali u Fellowship programu u Berlinu. Zajedno sa studentima iz Njemačke, Grčke, Poljske, Ukrajine i SAD-a bili su dio unikatnog interdisciplinarnog programa. Cijeli program u Berlinu je bio strukturiran u četiri međusobno povezane cjeline. Učesnici su učili od eminentnih govornika (akademika, aktivista, predstavnika vlasti) koji su pokrili razne teme, od pitanja identiteta, državljanstva, nacionalne svijesti, feminizma, seksizma, rodne (ne)ravnopravnosti, diskriminacije, govora mržnje, diskursa medija, do problema LGBTQI populacije, osoba sa invaliditetom, migracija, izbjegličke krize, kolonijalne historije Njemačke itd. Posjećivali su historijski značajna mjesta, te institucije po cijelom Berlinu, gdje su mogli posjetiti organizacije aktivista koji učestvuju u borbi protiv gore pomenutih problema. Na primjer, posjeta Jevrejskom muzeju, te upoznavanje sa historijom Jevreja u Njemačkoj; posjeta Bundestagu i diskutovanje o mogućim strategijama za suzbijanje desničarskog ekstremizma; posjeta galeriji Kai Dikhas i uživanje u umjetnosti Roma i Sinta; obilazak svih memorijalnih mjesta Holokausta u Berlinu, te razgovori o protjerivanju svih manjina i političkih protivnika nacional-socijalističkog režima; obilazak nekadašnjeg koncetrecionog logora Sachsenhause, te bivšeg prisilnog radničkog kampa Berlin-Schonweide, razgovor o važnosti memorijalnih centara i njihovog očuvanja; posjeta fondaciji «Sjećanje, odgovornost, budućnost», gdje su fellows imali su direktan uvid u probleme koje ova fondacija koristi u kontekstu promocije pitanja suočavanja sa historijom nacističkog režima. Paralelno sa svim ovim aktivnostima, veliki akcenat je bio stavljen na razvijanje akcionih planova svih učesnika pojedinačno. Kroz nekoliko treninga i radionica učesnici su naučili nekoliko specifičnih strategija i metoda, npr. kako da okupe volonterski tim, kako da uspješno plasiraju ideje, kako da privuku sponzore itd. Prisustvo i učešće Senior Fellowa je sadašnjim učesnicima dalo uvid u alumni programe dostupne u HIA mreži. Na kraju programa u Berlinu, učesnici su pripremili prezentacije o trenutnim i najvažnijim političkim temama u njihovim državama. Davor i Fahira imali priliku da nauče nešto više o ljudskim pravima u Poljskoj, nakon poslednjih parlamentarnih izbora, trenutnoj situaciji civilnog društva u Ukrajni, predsjedničkim izborima u SAD-u, te društvenim posledicama diskriminirajućih mjera štednje u Grčkoj. Naši predstavnici su govorili o procesu kolektivnog sjećanja i pomirenja u Bosni i Hercegovini.

1.3 Humanity in Action Nizozemska

Saša Buljević, iz Istočnog Sarajeva, i Nejra Mulaomerović, iz Sarajeva, su učestvovali u Fellowship programu u Amsterdamu. Zajedno sa studentima iz SAD-a, Nizozemske, Turske i Grčke, iztraživali su historijske i trenutne probleme manjina, ljudskih prava, različitosti, pluralizma, te civilnog aktivizma u Nizozemskoj. U okviru ovog programa, studenti su slušali predavanja i učestvovali u radionicama, diskusijama sa aktivistima ljudskih prava, akademikima i predstavnicima vladinih institucija gdje se govorilo o temama kao što su prava osoba sa invaliditetom, «višestrukim» identitetima, pravima azilanata u Nizozemskoj, položaju migranata, te njihovoj ulozi u društvu, historiji Nizozemske u Drugom Svjetskom ratu, «nevidljivom rasizmu» i mikro-agresiji, etničkom oblikovanju, građanima bez državljanstva, fleksibilnosti demokratije, ljudskim pravima, ulozi Međunarodnog suda za ratne zločine na području bivše Jugoslavije i njegovim dostignućima, održivim inovacijama, feminizmu, LGBTQI pravima i identitetima, nepriviligovanim zajednicama i urbanom nasilju. Tokom posjete kući Anne Frank, te nekadašnjem koncentracionom logoru Westerbork, studenti su imali priliku naučiti o istoriji Jevreja, o načinima na koji su očuvali gore pomenuta mjesta i važnosti istih u sadašnjem životu. Iako relativno malo mjesto u odnosu na mnoge kampove osnovane u ostatku okupiranog prostora, ovaj muzej pokazuje kako je Westerbork postao prolaz za sve neželjene manjine u Nizozemskoj (prije svega Jevreje, zatim Rome i Sinti). Nejra i Saša su upoznali Fanny Heymann, koja je preživjela Holokaust u Westerborku i Bergen-Belsenu. Sada 74-godišnja gospođa Heymann im je prepričala svoje iskustvo tokom rata, poslijeratnu tišinu, te njenu borbu da shvati ratno iskustvo svoje porodice. Posjeta Hagu i ICTY je dala priliku učesnicima da se upoznaju sa trenutnim slučajevima koji su u procesu suđenja, u sepsima ovog suda, kao i njegovom uticaju. «Queer obilazak» u Amsterdamu je počeo od Homo spomenika, gdje su pripadnici LGBT grupa otpočeli svoju bitku za ravnopravnost. Posjeta fondaciji Connect, u organizaciji Saida Benselama, edukatora iz Amsterdama, je učesnicima pokazala kako i sasvim obični ljudi mogu doprinjeti svojoj zajednici kroz pomoć manjinskim grupama da se uključe u civilni aktivizam. Nakon tri i po sedmice predavanja i radionica, učesnici su u finalnom dijelu ovog programa raspodjeljeni po različitim nevladinim organizacijama. Zadaci koje su učesnici obavljali u organizacijama zavisili su od profila organizacije. Neki su pružali pomoć migrantima i izbeglicama, stvarajući platforme gdje se njihov glas mogao čuti, gdje su mogli ispričati svoje priče, biti dio zajednice, učestvovati u raznim radionicama, a sve to kroz razne projekte. Drugi su pomagali beskućnicima, dok su ostali bili više fokusirani na umjetnički aktivizam. Kao posljednji zadatak, učesnici su morali spremiti prezentaciju i izvještaj o učešću, te generelnoj impresiji o radu sa ovim organizacijama.

1.4 Humanity in Action Danska

Dženeta Begić, iz Lukavca, i Sunčica Bruck, iz Mostara, su učestvovala na Fellowship program u Kopenhagenu. Zajedno sa studentima iz Danske, SAD-a, Francuske i Njemačke su istraživali probleme poput trenutne izbegličke krize, finansijske krize, dužničke krize, terorizma, nacionalizma, ekstremnih desničarskih pokreta, te klimatskih promjena. Tokom diskusija takođe su se dotakli i tema ko što su rasizam, interkulture veze u Evropi, uloga umjetnosti u političkom aktivizmu, te radu LGBTQI zajednice u Danskoj. Pored prilike da uče od izuzetnih predavača, te budu u tako raznolikoj grupi ljudi (npr. Neki učesnici su bili aktivisti antirasizma, drugi aktivisti za prava žena, LGBTQI aktivisti, itd.), Dženeta i Sunčica su takođe imale priliku podijeliti svoja iskustva. Svi učesnici su posjetili nekoliko muzeja, organizaciju Asylum-Center Kongelunden, te su prisustvovali Arhus Pride paradi ponosa. Učesnice iz BiH su bile interaktivnog programa, a u isto vreme su radile sa civilnim društvom, nevladinim organizacijama, te aktivnim građanima na suzbijanju problema s kojima se Danska trenutno suočava. BiH predstavnice su radile u grupama od 3 do 5 studenata, u različitim nevladinim organizacijama, kao što su Grace Café – sklonište za beskućnike iz cijelog svijeta, Muhabet-centar za imigrante sa psihičkim i fizičkim poteškoćama, Copenhagen Pride, Sabaah- organizacija za zaštitu LGBTQ osoba, te Asylum Center Kongelunden- centar za azilante koji prima djecu, samohrane majke, te ljude sa psihičkim i fizičkim poteškoćama. One su radile sa ovim grupama u periodu “šest dana akcije”. Tokom ovih dana su takođe radili posebno istraživanje na temu u okviru fokusa organizacije. Na kraju programa svi učesnici su prezentovali rezultate svojih istraživanja, te su morali napisati kratki članak o svojim zaključcima. Rad sa pomenutim nevladinim organizacijama je učesnicima pomogao da steknu određene vještine i nauče određene metode istraživanja, koje će kasnije svakako koristiti u svom radu i projektima. Dženeta i Sunčica su imale priliku prisustvovati i političkom narodnom festivalu - Folkemodet, koji traje 4 dana u Bornholmu. Na festivalu se sastaju najvažniji danski političari, aktivisti i grupe civilnog društva, gdje debatuju i prisustvuju radionicama koje se bave trenutnim problemima na političkoj sceni Danske.

1.5 John Lewis Fellowship Atlanta

Nedima Dzaferagić, iz Ključa, i Ana Jovanović, iz Sarajeva, su učestvovala u John Lewis Fellowshipu u Atlanti. Zajedno sa studentima iz SAD-a, Poljske, Danske, Francuske, Njemačke, Grčke i Nizozemske. Program je bio fokusiran na borbu za građanska prava iz 60-tih godina u SAD-u. Učesnici su vikendom imali i izlete kada su posjećivali razna mjesta vezana za pokret kao što je Ebenezer crkva i originalne lokacije lokalnih uredi NAACP,

SCLC i SNCC. Prve i zadnje sedmice predavanja su se održavala u Nacionalnom centru za građanska i ljudska prava, koji je ujedno i muzej. Humanost u akciji je ostvarila partnerski odnos sa Nacionalnim centrom za građanska i ljudska prava u Atlanti i učesnicima je dozvoljeno da se slobodno kreću po centru tokom pauza. Imali su i vremena da posjete druge izložbe. Druga sedmica predavanja je provedena u obilasku univerziteta oko Klark-Atlanta koji sadrži historijski Morehouse koledž za muškarce, koji je pohađao Martin Luter King, Spelman koledž za žene i Klark-Atlanta univerzitet, na koji se mogu upisati oba spola. Tu su fellowsi takođe imali priliku vidjeti mnogobrojne izložbe i slušati predavanja profesora sa ovih institucija. Od ponuđenih izložbi, najupečatljivija se ticala života i rada Martina Lutera Kinga. Predzadnju sedmicu fellowsi su proveli radeći u nevladinoj organizaciji CARE koja se bavi humanitarnom pomoći, gdje su pored predavanja počeli razgovarati o stanju demokratije u Americi i Evropskim zemljama, za ovo su takođe pripremili prezentacije o svojim utiscima. BiH predstavnice govorile su o ustavnom uređenju Bosne i Hercegovine. Program se završio prezentacijama o utiscima i idejama za akcione projekte. Pored toga Ana i Nedima su imale priliku čuti utiske poznatih lica i predavača kao što su Derreck Kayongo i organizatora Dr. Karchiek Sims-Alvarado.

1.6 Diplomacy and Diversity Fellowship

Alen Kerić, iz Konjica, učestvovao u ovogodišnjem programu Diplomacy and Diversity. Ovaj obrazovni program je okupio 24 studenta i mlada profesionalca iz Evrope i SAD, na serijama predavanja u Vašingtonu, Berlinu i Varšavi, gdje su učesnici imali priliku upoznati razne aktere, istraživati ključna pitanja internacionalne saradnje i različitosti. Učesnici su se po prvi put sreli i upoznali u Vašingtonu, gdje su već od prvog dana bili uključeni u diskusije, posjete i predavanja o ulozi SAD-a u sistematičnoj opresiji domorodnih naroda, kao i ulozi "izuzetka" koja se često pripisuje SAD-u na međunarodnoj sceni. Učesnici su posjetili Biblioteku Kongresa SAD, Smitsonian muzej, te su sa eminentnim govornicima razgovarali su o pravima LGBT osoba, kao i o problemima razvoja, etici i diplomatiji. Put u Vašington se završio s prezentacijama o ključnim problemima tekuće predizborne američke kampanje, kao i o izboru novog Generalnog Sekretara UN-a. Dolazak u glavni grad Njemačke je otpočeo obilaskom Berlinskog zida, nakon čega su učesnici posjetili Memorijalno područje za žrtve nacističkog režima: Jevreje, Rome, homoseksualce kao i žrtve prisilne eutanazije. Učesnici su u Berlinu imali priliku sastati se sa ambasadorom SAD-a u Njemačkoj, John. B. Emersonom, kao i sa dr. Kamba Diaby, SDP članom njemačkog Bundestaga, i prvim crncem u njemačkom Parlamentu, te diskutovati o trenutnoj izbegličkoj krizi, azilatnima u Evropi i njemačkoj vanjskoj politici. U Varšavi, učesnici su se bolje upoznali sa državom koja je najlakše prošla kroz process

demokratizacije nakon pada komunizma. U Poljskoj, učesnici su razgovarali o Drugom svjetskom ratu i posljedicama izgubljene različitosti, posjetili su Historijski muzej poljskih Jevreja (POLIN), razmatrali vanjsku politiku Evropske Unije, poljsko-njemačke odnose, kao i političku poziciju Poljske. Veći dio posjete Varšavi odnosio se na problem sa granicom, sigurnosne mjere i diplomatiju, koja se završila posjetom nevladinim organizacijama koje rade sa izbjeglicama i migrantima, te posjetom agenciji FRONTEX, koja djeluje u okviru Evropske Unije. Alen ovaj program opisuje kao neizmjereno bogato iskustvo: «Posjetiti Vašington, Varšavu i Berlin, upoznati eminentne govornike, diskutovati sa njima o ključnim problemima današnjice je bogato iskustvo koje će me trajno pratiti u daljim životnim poduhvatima. Jedan od najznačajnijih aspekata ovog programa je, bez ikakve sumnje, bila interakcija sa ostalim učesnicima. Visoki nivo inteligencije i elokventnosti, posvećenosti ljudskim pravima pogotovo zaštiti manjina, te promociji različitosti, za mene je bila nevjerovatna inspiracija. Neizmjereno sam zahvalan učesnicima i Fondaciji Humanost u akciji koja mi je ovo omogućila.»

1.7 Pat Cox Fellowship

Marko Barišić, iz Mostara, je izabran kao jedan od fellowsa u Pat Cox Fellowshipu u Evropskom Parlamentu u Briselu. Marko je radio kao stažista u uredu g. Eduarda Kukana, od 01.02. do 30.04.2016. godine.

1.8 Sastanak sa bh. polaznicima Summer Fellowship programa

Početkom mjeseca aprila smo u prostorijama HIA BIH organizirali prvi sastanak upoznavanja sa svim fellowsima iz Bosne i Hercegovine, koji su učestvovali na ljetnom programu u Sarajevu, Kopenhagenu, Berlinu, Amsterdamu ili Atlanti. Na sastanku su bili prisutni svi odabrani kandidati, a dvije kandidatkinje koje žive izvan BIH smo uključili u razgovor putem Skype poziva. Sastanak je organizovan s ciljem upoznavanja budućih fellowsa i članova Humanity in Action mreže o predstojećim aktivnostima, a učesnici su imali priliku da razgovaraju jedni sa drugima, te da postave pitanja vezana uz fellowshipe.

2. POTICANJE DEMOKRATSKIH VRIJEDNOSTI I AKTIVNOG GRAĐANSTVA MEĐU MLADIMA

U oktobru 2015. godine je započeo četvrti ciklus implementacije projekta “Poticanje demokratskih vrijednosti i aktivnog građanstva među mladima”, uz finansijsku podršku National Endowment for Democracy (NED) USA. Četvrti ciklus projekta započeli smo promocijom na našoj Facebook stranici i drugim online medijima, te smo dizajnirali novi promotivni materijal koji je distribuiran na Sajmu stipendija i na nekoliko fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Na Facebook stranici PDVIAGMM smo svakodnevno dijelili promotivne videe koje smo snimili sa našim prošlogodišnjim učesnicima, koji su i dalje ostali aktivni u HIA mreži. 25. oktobra su zatvorene prijave za ovogodišnji PDVIAGMM, a već sljedeći dan smo detaljno pročitali čak 56 prijava studenata iz svih dijelova BiH, te izabrali 15 ovogodišnjih učesnika, studente ekonomije i menadžmenta, političkih nauka, prava, geografije i socijalne pedagogije iz svih dijelova Bosne i Hercegovine.

2.1 Prvi edukacioni modul programa (5. – 13. decembra 2016. godine)

Na programu je učestvovalo 20 predavača, univerzitetskih profesora, aktivista, novinara, državnih službenika i stručnjaka iz polja ljudskih prava, poduzetništva i komunikacija. Predavači su bili i tri člana našeg Upravnog odbora, dr. Lamija Tanović, dr. Eli Tauber i Dajana Džindo. U periodu od 5. do 13. decembra u E-net centru Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu implementiran je prvi edukacijski modul projekta „Poticanje demokratskih vrijednosti i aktivnog građanstva među mladima“. Ovaj edukacijski trening predstavlja prvu fazu sedmomjesečnog projekta koji za cilj ima promociju demokratije, ljudskih prava, aktivizma, poticanje kritičkog razmišljanja i usavršavanje komunikacijskih, prezentacijskih i istraživačkih vještina. Trening je okončan intenzivnom trodnevnom debatnom radionicom. Svaki dan je podrazumijevao i *wrap up* sesiju, na kojoj su učesnici diskutovali o temama obrađenim u toku dana, te shodno onome što su učili tog dana dobijali i praktične zadatke: pisanje dopisa javnim institucijama, sastavljanje peticije i pisanje žalbi o neobjektivnom izvještavanju novinama, web portalima i televizijskim stanicama.

Prvi dan: Uvod

Dan smo započeli uz prof. dr. Lamiju Tanović, predsjednicu UO HIA BiH, koja je sa učesnicima razgovarala o važnosti demokratske kulture i demokratskog političkog obrazovanja. Sljedeći govornik bio je Darko Brkan iz udruženja „Zašto ne?“, koji je govorio o važnosti građanske neposlušnosti i mobilizacije zajednice. Lamija Landžo, HIA Senior Fellow, analizirala je pojmove individualnog i grupnog identiteta. Na kraju dana, prof. dr. Sabina Čehajić-Clancy (SSST) je podijelila opažanja i iskustva iz svog istraživanja procesa pomirenja mladih u Bosni i Hercegovini.

Drugi dan: Aktivizam

Na početku drugog dana učesnici su se upoznali sa Sarah Freeman-Woolpert, HIA Senior Fellow iz SAD-a trenutno nastanjenom u BiH, koja je podijelila svoju perspektivu identiteta i različitosti u BiH. Ostatak dana učesnici su proveli sudjelujući u interaktivnim radionicama Armele Ramić i Marijane Markotić, HIA Senior Fellow, uz koje su učili o značaju studentskog aktivizma. Posljednji govornik drugog dana bio je Kenan Salihbegović, koji je učesnicima objasnio kako ideju sprovesti u djelo i na koji način upravljati timom.

Treći dan: Demokratija i ljudska prava

Doc. dr. Midhat Izmirlija i viši asistent Damir Banović sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu upoznali su učesnike sa osnovama sistema ljudskih prava i izazovima bosanskohercegovačkog demokratskog sistema. Dajana Džindo, HIA Senior Fellow i članica UO HIA BiH, govorila je o pravima žena i razbijanju stereotipa o feminizmu. Na kraju dana, učesnici su imali priliku da razgovaraju sa gospođom Aišom Telalović iz Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice o mehanizmima za zaštitu ljudskih prava na državnom nivou koji su na raspolaganju građanima, te mogućnostima obraćanja različitim državnim institucijama.

Četvrti dan: Mediji

Četvrti dan je započeo predavanjem o etnonacionalizmu, koje je održao prof. dr. Asim Mujkić sa Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu. Ostala predavanja bila su posvećena medijima: nakon predavanja o ulozi medija u demokratizaciji bh. društva prof. dr. Enesa Osmančevića sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, Marko Matović, HIA Senior Fellow i uposlenik N1 televizije, te Samir Beharić, HIA Fellow i student novinarstva, održali su dvije interaktivne radionice o komunikaciji sa medijima i online građanskom aktivizmu.

Peti dan: Komunikacija i dijalog

Dan smo započeli interaktivnom radionicom Dijane Duvnjak o komunikacijskim vještinama i predavanjem prof. dr. Dine Abazovića sa Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu o dijalogu i toleranciji. Ivana Kešić iz CIVITAS BiH održala je interaktivnu radionicu o kulturi dijaloga i njegovoj ulozi u rješavanju konflikta. Posljednji govornik petog dana bio je dr. Eli Tauber, savjetnik za kulturu i vjeru Jevrejske zajednice BiH i član UO HIA BiH, koji je govorio o važnosti tradicionalnog koncepta bosanskohercegovačkog komšiluka u kontekstu međureligijskog dijaloga.

Šesti dan: Interakcija

Šesti dan treninga na programu su bile interaktivne radionice o ljudskim pravima koje je vodila Semra Forić, koordinatorica za razvoj HIA BiH. Učesnici su radili u grupama na kreiranju vlastitih imaginarnih država za koje su kreirali liste pravila, te kasnije učestvovali u simulaciji sistema dvije škole pod jednim krovom. Ostatak dana Maida Omerćehajić, projektna koordinatorica HIA BiH, i Jasmin Hasić, izvršni direktor HIA BiH, razgovarali su sa učesnicima o osnovama istraživačkog procesa i razvijanju sinopsisa istraživanja.

Debatne radionice

Posljednja tri dana programa bila su rezervisana za debatne radionice koje su vodili Marija Simić i Mladen Šuleić iz Otvorene komunikacije Beograd. Nakon uvoda u britanski parlamentarni debatni format, učesnici su debatovali na različite teme iz oblasti ljudskih prava, te učestvovali u praktičnim vježbama usmjerenim na razvoj komunikacijskih vještina i javnog nastupa. Učesnici su se pripremali za narednu fazu projekta tokom koju su uz pomoć dodijeljenih mentora radili individualna istraživanja bitnih problema u njihovim lokalnim zajednicama. Rezultati njihovog istraživanja su prezentovani u martu 2016. godine na treningu projektnog i finansijskog menadžmenta.

2.2 Drugi modul programa

Tokom drugog modula učesnici su radili na svojim policy brief radovima, uz mentore Marijanu Markotić, Maidu Omerćehajić i Jasmina Hasića, te istražili i obradili probleme koje su prepoznali u svojim lokalnim zajednicama, te ponudili konkretna rješenja za iste.

2.3 Treći modul programa

Edukacijski trening u sklopu trećeg modula je održan u Neumu, od 24.03. do 27.03.2016 godine. Učesnici projekta su, nakon individualnog istraživanja, imali priliku da nauče i savladaju osnovne elemente pisanja projektnog prijedloga.

Trodnevne radionice započeli smo sa prezentacijama policy briefs, uz diskusiju sa ostatkom grupe. Tokom cijele sesije, Jasmin Hasić i Maida Omerćehajić su moderirali diskusije, te dali svoje sugestije i komentare na radove.

Učesnici su imali priliku da nauče kako se piše projekat, koje su njegove komponente, te koji se izazovi mogu javiti prilikom implementacije. Nakon predavanja, učesnici su sami počeli da pišu svoje prijedloge projektnog budžeta, te su uspješno kreirali četiri projektne ideje. Unutar svojih grupa, izabrali su projektnog koordinatora, finansijskog menadžera, PR menadžera i osobu zaduženu za narativni izvještaj. Učesnici su izabrali teme i dizajnirali projekte koje su implementirali u narednom periodu.

2.4 Četvrti modul programa

U junu 2016. godine, završena je implementacija četiri grupna projekta:

- a) “Učenje učenja” – priručnik i popratni video materijal objavljen na posebnom YouTube kanalu o kreativnim tehnikama učenja, lakšem savladavanju gradiva i pripremama za ispite
- b) “Bez okrutnosti” – kampanja za podizanje svijesti o testiranju kozmetike na životinjama
- c) “Stazama sjećanja sarajevskih Jevreja” – kratki film o historiji Jevrejske zajednice u Sarajevu
- d) “Studentska kuharica” – priručnik o studentskim jelima, usmjeren na podizanje svijesti o lošem studentskom standardu koji je pratila i peticija za otvaranje studentske menze u Sarajevu

Tokom priprema i realizacije projekata, učesnici su bili u stalnom kontaktu sa HIA BiH, te je organizovano nekoliko sastanaka u kancelariji s ciljem konsultacija i praćenja napretka svakog od projekata.

2.5 Ostale projektne aktivnosti

Produženje granta odobreno je u junu, u cilju provođenja istraživanja dosadašnje implementacije projekta. Kompletirana je studija o uticaju projekta na kasniji društveni angažman učesnika, njihov rad i obrazovanje, uspjehe pojedinih akcionih projekata koje su pokrenuli, te izgradnju alumni mreže za svih 60 mladih ljudi koji su učestvovali u implementaciji od 2012. godine pa do sada. Studija je dostupna na [ovom linku](#), te je u oktobru predstavljena na javnom događaju u Networksu u Sarajevu.

U periodu od jula do septembra, vršili smo intervjuje uživo i putem Skype-a, te sa učesnicima razgovarali o njihovim aktivnostima prije i poslije učešća na projektu. Angažovali smo i studente Akademije scenskih umjetnosti Univerziteta u Sarajevu, koji su pripremili promotivni video materijal za projekat. U kratkom filmu dostupnom na [ovom linku](#), učestvovala su 4 polaznika programa iz prethodnih godina.

Zadovoljstvo nam je izvijestiti da implementaciju projekta nastavljamo i u 2016. godini, uz obnovljenu podršku National Endowment for Democracy.

3. MODEL INTERNATIONAL CRIMINAL COURT FOR WESTERN BALKANS – MICC WeB

U periodu od 03.05. do 08.05.2016. godine u Beogradu je održana sedma sesija za srednje škole u okviru projekta Model Međunarodnog krivičnog suda Zapadni Balkan - MICC WeB, koji organizuju HERMES (Hrvatska), Otvorena Komunikacija (Srbija) i Humanity in Action (Bosna i Hercegovina). Učesnici sesije su bili učenici i profesori iz: Arandjelovac (Republika Srbija), Koprivnica (Republika Hrvatska), Banja Luka (Bosna i Hercegovina), Šabac (Republika Srbija), Đakovo (Republika Hrvatska), Teočak (Bosna i Hercegovina). Sesija se održava u Beogradu u prostorima hotela „88 rooms“ i trajala je do 8. maja. Tokom sesije u Beogradu, učesnici su prolazili intenzivan pravni trening tokom kojeg su savladali osnove pravničke argumentacije i pisanja podnesaka. Pored toga, posvetili su se analizi pojedinih slučajeva sa Nirnbeškog procesa, Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (ICTY) i Međunarodnog krivičnog suda (ICC), te su simulirali rad Međunarodnog krivičnog suda sa pozicije tužilaštva, odbrane i sudija. Otvaranje je bilo obilježeno dinamičnim aktivnostima upoznavanja tokom koje su se sudionici međusobno povezali i upoznali, a prvi radni dan započeo je radionicom o ljudskim pravima koju su vodili Maja Nenadović i Martin Pantović. Tokom radionice se obrađivao povijesni kontekst ljudskih prava i njihovih kršenja, te su se odvijale mnogobrojne zanimljive rasprave o konkretnim primjerima kršenja ljudskih prava iz nedavne prošlosti. Nakon predavanja sudionici su se podjelili u tri grupe te obrađivali povijesne pozadine Njemačke, Jugoslavije i Ruande pod vodstvom Jenete Šabić, Maje Nenadović, Martina Pantovića i Aleksandra Milanovića. U popodnevним satima su svi sudionici sudjelovali u intenzivnoj diskusiji „Zašto ratujemo“ tokom koje su se nastojali pronaći odgovori na pitanja o značaju granica, definiciji nacije i nacionalnosti te dublje analizirati problem pomirenja u zemljama bivše Jugoslavije. Dan je završen interkulturalnom večeri tokom koje se predstavilo naših šest škola sudionica. Prva se predstavila Koprivnica autorskim filmom, kratkom prezentacijom i poezijom Miroslava Krleže koji je porijeklom također iz prekrasne Podravine. Nakon Koprivnice, Đakovo se pohvalilo svojom zavidnom prošlošću i ergelom lipicanera, te su učenici prezentirali i svoju gimnaziju Antuna Gustava Matoša. Arandjelovac se predstavio glazbenim videom grupe Komnem i njihovom pjesmom „34300“ (što je poštanski broj Arandjelovca), nakon čega su pustili zanimljiv video koji je predstavio njihov šarmantan grad. Banja Luka nam je sa puno

truda prezentirala prekrasne znamenitosti svojeg grada, sa naglaskom na tvrđavu Kastel (koja se nalazi na lijevoj obali rijeke Vrbas) i spomenik Palim borcima NOB-a. Također su nam prezentirali i manifestacije koje se mogu pronaći u različitim periodima godine. Predzadnji se predstavio Šabac kroz zanimljive geografske i povijesne podatke i prekrasne fotografije, predstavljajući i Kulturni centar Šabac te brojne druge institucije culture (uključujući Šabački vašar). Šabac također tokom perioda Vašara organizira i natjecanje u brzom kucanju poruka. Posljednja se predstavila škola iz Teočaka (za koju kažu da je najmanja općina u BiH). Srednja škola u Teočaku osnovana je 1993. godine i broji sedam različitih struka, a uz to se može pohvaliti sa čak 19 vannastavnih sekcija. Osim toga, škola sudjeluje u brojnim humanitarnim akcijama, te su aktivni i u borbi protiv ovisnosti i prevenciji nasilja i maloljetničke delikvencije.

4. ORGANIZACIJA DOLASKA G. KONSTANTY GEBERTA U SARAJEVO

U martu 2016 godine, Humanity in Action Bosna i Hercegovina je imala čast da ugosti gospodina Geberta, saradnika u European Council for Foreign Relations i reportera i kolumnistu u "Gazeta Wybrocza", poljskog najvećeg dnevnog glasila, te dugogodišnjeg prijatelja Humanity in Action. Tokom svog boravka u Sarajevu, gospodin Gebert je držao predavanja na Univerzitetu u Sarajevu i u Jevrejskoj zajednici Bosne i Hercegovine, bio je gost u vijestima uživo na Al Jazeera Balkans i pričao je na događaju u Europskoj delegaciji pri Bosni i Hercegovini.

16. marta 2016. godine, gospodin Gebert je bio gost predavač na predmetu Studije genocida na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, kojeg vodi doc. dr. Edin Halapić. Govorio je o okolnostima koje čine Holokaust posebnim, te osobinama koje karakterišu genocid. Diskutovao je na ovu temu sa studentima koji pohađaju studije genocida i prisutnim HIA Senior Fellowsima.

U saradnji sa Centrom za izbjeglice (CESI) i prof. dr. Selmom Porobić, te Fakultetom političkih nauka u Sarajevu, 17. marta organizovali smo predavanje za studente iz Sarajeva, uz brojne goste i studente sa Univerziteta Columbia u New Yorku. Gospodin Gebert je diskutovao o trenutnoj migracijskoj krizi, u kontekstu očuvanja standarda u zaštiti ljudskih prava i sloboda, posebno u domenu socio-demokracije, politike i ekonomije. Istog dana, gospodin Gebert je bio gost tokom vijesti uživo u 16 sati na TV stanici Al Jazeera Balkans, gdje je govorio o migrantskoj krizi i martovskom EU samitu u Briselu. Snimak gostovanja je dostupan na [ovom linku](#). U saradnji sa Ambasadom Poljske u Bosni i Hercegovini, učestvovali samo i u organizaciji gostovanja g. Geberta na premijeri dokumentarnog filma o životu gospodina Tadeusza Mazowieckog. Nakon filma gospodin Gebert je govorio o svom iskustvu i radu sa gospodinom Mazowieckim tokom njegovog boravka za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini.

18. marta 2016. godine, gospodin Gebert je govorio o budućnosti Jevreja u Europi. Predavanje je organizovano u saradnji sa članom Upravnog odbora HIA BiH Dr. Elijem Tauberom.

Tokom svog boravka u Sarajevu gospodin Gebert je dao [intervju za Dnevni Avaz](#), objavljen na naslovnoj stranici novina. Gospodin Gebert je govorio o svom iskustvu tokom ratnih dešavanja u Bosni, te o presudi Radovanu Karadžiću.

5. HISTORIJA, ISTORIJA, POVIJEST

Humanity in Action BiH je partner na projektu Historija, Istorija, Povijest – Lessons for Today, koji se realizuje u saradnji sa Anne Frank House, uz Inicijativu mladih za ljudska prava (YIHR) BiH, Otvorenu komunikaciju Beograd, HERMES Hrvatska i FOM Makedonija.

Izložba Historija, Istorija, Povijest sadrži trideset i dva panela o brojnim detaljima iz života Anne Frank i njene porodice, kao i sedam lokalnih panela koji govore o historiji BiH u toku i nakon Drugog svjetskog rata do danas, a koje su izradili eksperti iz Bosne i Hercegovine. Kompletan izložba prevedena je na službene jezike u BiH. Posjetioce kroz izložbe vode srednjoškolci – vršnjački edukatori, koji su obučeni da posjetioce i učenike iz svoje i drugih škola provode kroz izložbu, prenoseći im stečena znanja o temama koje obrađuje kompletna izložba.

Izložbe su bile postavljene u Mostaru u periodu od 17. marta do 1. aprila, od 20. aprila do 9. maja u Galeriji “Novi Hram” u Sarajevu, te od 20. maja do 10. juna 2016. godine u Banjoj Luci. Dr. Eli Tauber, član UO HIA BiH, pomogao je pri organizaciji postavke u Sarajevu, te govorio na otvorenju mostarske izložbe.

12. oktobra 2016. godine, izložba će u saradnji sa YIHR BiH, JU Bibliotekom Maglaj i JU Gimnazijom “Edhem Mulabdić”, uz podršku Fondacije Konrad Adenauer Sarajevo biti otvorena i u Maglaju.

6. SARADNJA SA PRAVNIM FAKULTETOM UNIVERZITETA U SARAJEVU

Uspostavili smo saradnju sa Pravnim fakultetom Univerziteta u Sarajevu. Zajedno smo radili na pripremi aplikacije za univerzitetski grant International Visegrad Fund. Ovaj grant je namijenjen akreditovanim visokoškolskim institucijama širom svijeta za promovisanje, podršku i razvoj predmeta na univerzitetima koje se bave temama bliskim Višegradskoj grupi zemalja.

U septembru 2015. godine je održano nekoliko sastanaka sa doc. dr. Edinom Halapićem i ass. mr. Ehlmanom Memišević, nakon čega je sklopljeno partnerstvo na pisanju projekta za International Visegrad Fund. Učestvovali smo u izradi projektnog prijedloga o uvođenju posebnog izbornog predmeta za studente III godine Pravnog fakulteta, čiji fokus će biti na izučavanju genocida u zemljama Višegradske grupe. Razgovarali smo i o ideji uspostavljanja Centra za istraživanje Holokausta u BiH.

Aplikacija je zvanično prihvaćena i odobrena u aprilu 2016. godine. Grant uključuje i sredstva za kreiranje posebnog udžbenika za izborni predmet, obnovu fakultetskog bibliotečkog fonda, dolazak nekoliko gostujućih profesora i razne studijske posjete u BiH. Projekat će se implementirati tri akademske godine, počevši u ljetnom semestru ak. 2016/17 godine.

7. OSTALE AKTIVNOSTI

CDMUN – SIMULACIJA O KLIMATSKIM PROJEKTIMA: 2. aprila 2016. godine bili smo partner na CD Model UN simulaciji na temu klimatskih promjena, u organizaciji CD kluba Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu. Pored simulacije na kojoj je učestvovalo oko pedeset studenata sa raznih fakulteta, u sklopu programa održano je uvodno predavanje o uticaju klimatskih promjena na održivi razvoj sa posebnim akcentom na aktivne globalne projekte i programe poput Agende 2030. U simulaciji su učestvovali i članovi PDVIAGMM mreže Lejla Mušanović, Emela Fazlić, Haris Drljević, Daniel Lazarević i Tamara Tešnjak.

TRENING MEDIJACIJE U BERLINU: Jasmin Hasić je od 11.11. do 15.11.2015. godine učestvovao na treningu medijacije i rješavanja konflikata u Berlinu u organizaciji Humanity in Action Germany i HIA, Inc. U sklopu treninga predstavljeni su akcioni projekti Senior Fellowsa, među kojima je i projekat Elme Oručević, HIA BiH Senior Fellow iz Mostara, pod nazivom “Pull the Brake on Roma Discrimination”. Riječ je o međunarodnom projektu koji se provodi u 9 zemalja, na 13 jezika, u 13 gradova, a koji ima za cilj zaustavljanje diskriminacije Roma.

Forum ZfD: HIA BiH je pozvana na neformalni susret „Ideje za budućnost“ u sklopu obilježavanja Međunarodnog dana mira. Susret je iskorišten za upoznavanje, razvijanje ideja, strategija, kao i za potencijalno planiranje budućih zajedničkih aktivnosti na temu suočavanja sa prošlošću u Bosni i Hercegovini. Također, u sklopu ovog susreta učesnici su se upoznali sa online regionalnom web stranicom o suočavanju sa prošlošću na Zapadnom Balkanu, koja služi kao regionalna baza i platforma za sve aktivnosti, organizacije i aktere koji su uključeni u ovaj proces u regiji, te regionalna baza za Suočavanje sa prošlošću.

U periodu od februara do juna 2016. godine, uz Forum ZfD smo učestvovali kao partner na projektu “Sjećanje u pokretu”, kroz rad na organizaciji konkursa “Moments-Monuments-Movements” (“Momenti-Spomenici-Pokreti”), u bliskoj saradnji sa partnerima - EUROCLIO-HIP BiH, Anne Frank House, YIHR BiH, Mreža za izgradnju mira BiH i Pax Christi Aachen. Konkurs je bio namijenjen učenicima srednjih škola i studentima univerziteta u BiH i regiji, s ciljem odabira kratkog filma koji će biti korišten kao MemorInMotion pedagoški alat o kulturi sjećanja. Na konkursu je pobijedio film “[Indexi i Mirza](#)” koji je snimila grupa učenika sarajevske Gimnazije Obala.

SAJAM STIPENDIJA UNIVERZITETA U SARAJEVU 2015: Humanity in Action BiH je učestvovala na Šestom sajmu stipendija Univerziteta u Sarajevu, gdje su naši predstavnici uz druženje sa studentima promovisali naše ljetne programe, te Pat Cox, Lantos i Diplomacy and Diversity Fellowships, kao i PDVIAGMM. Posjetioци su imali jako pozitivne

impresije, te smo formirali mailing listu od preko stotinu adresa na koju ćemo slati nova obavještenja i pozive za učešće u aktivnostima koje organizirujemo.

PROGRAM MENTORSTVA HIA BiH: Program mentorstva HIA BiH SF mreže osmišljen je kao pomoć i podrška starijih polaznika novim članovima HIA mreže u izradi akcionih planova. Svi novi fellowsi su dobili mentore sa kojima su stupili u kontakt i rade na detaljima i izradi svojih akcionih planova, te su u bili kontaktu sa svojim mentorima, našim starijim polaznicima. Dobili smo veliki broj sinopsisa, te naši mentori polako sa svojim mlađim kolegama razrađuju planove implementacije projekata.

ACTION PROJECTS: Dvije članice HIA BiH Senior Fellow mreže, Elma Čavčić i Lejla Hodžić su uspješno okončale svoj akcioni projekat, te pripremaju nastavak njegove realizacije. Projekat je uključivao izložbu radova mladih umjetnika iz BiH na temu prava žena i nasilja nad ženama, u sklopu šireg programa koji je koordinirao Sarajevski otvoreni centar i Škola feminizma Žarana Papić. Jelena Barać HIA BiH 2015 Fellow iz Berlina, implementirala je svoj akcioni plan u Mostaru. Organizirala je radionicu o rješavanju konflikata koja se sastojala od prezentacije i interaktivne diskusije. Svoj projekat je implementirala i Zvezdana Marković iz Banje Luke, koja je učestvovala na John Lewis Fellowshipu u Atlanti 2015. Projekat je vezan za obilježavanje Svjetskog dana pravde 20. februara.

BIRN: Humanity in Action BiH je bila partner na organizovanju projekcije dokumentarnog filma o genocidu u Srebrenici iz BIRN-ove produkcije pod naslovom “Kako dokazati genocid”. Projekcija je održana na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, uz podršku Konrad-Adenauer-Stiftung. Nakon projekcije, održana je i panel diskusija na kojoj su učestvovali doc. dr. Edin Halapić ispred Pravnog fakulteta, Erna Mačkić iz BIRN-a, Almir Alić iz ICTY Outreach ureda u Sarajevu i Alison Sluiter iz Konrad-Adenauer-Stiftung.